



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobců: a) Y. M., b) nezl. A. M.**, zastoupen zákonnou zástupkyní žalobkyní ad a), **c) R. M.**, zastoupených JUDr. Simonou Macáškovou, advokátkou, se sídlem Přechodní 1600/11, Praha 4, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 10. 2004, č. j. 30 Az 128/2003 - 26,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutími žalovaného ze dne 11. 6. 2003, č. j. OAM - 5530/VL - 07 - P08 - 2002, a ze dne 3. 6. 2003, č. j. OAM - 4070/VL - 07 - P08 - 2002, nebyl žalobcům (dále jen „stěžovatelé“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na ně vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Proti těmto rozhodnutím podali stěžovatelé v zákonné lhůtě žaloby ke Krajskému soudu v Hradci Králové, v nichž namítali porušení jednotlivých ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), upravujících povinnosti žalovaného v průběhu správního řízení a § 12, § 14 a § 91 zákona o azylu. V dalším odkázali na obsah

protokolů o pohovoru a ostatní spisový materiál, přičemž za důvod svých potíží v Kyrgyzstánu označili svou ruskou národnost.

Krajský soud v Hradci Králové obě žaloby spojil ke společnému projednání a rozsudkem blíže označeným v záhlaví je zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí zejména uvedl, že mezinárodní ochrana může být žadateli o azyl poskytnuta teprve v případě, jestliže mu byla odepřena ochrana země jeho státní příslušnosti, případně je-li tato ochrana neúčinná. Aby však mohl být učiněn takový závěr, je nezbytné, využití všech prostředků, které žadateli poskytuje právní řád jeho vlasti k ochraně jeho práv. Tyto možnosti stěžovatelé dle názoru soudu dostatečně nevyužili. Stěžovatelé uváděli jako důvod svých potíží v Kyrgyzstánu svou ruskou národnost, podle krajského soudu je ovšem podstatné, že uvedené potíže měli se soukromými osobami. Nelze hovořit o tom, že by tyto aktivity soukromých osob byly prováděny, podporovány nebo trpěny státními orgány, neboť např. podání stěžovatele sub c) bylo policií řádně vyšetřováno a zastaveno pravděpodobně pro nedostatek důkazů. O jeho výsledek se však stěžovatel již blíže nezajímal, nesnažil se ani využít případných dalších prostředků. Stěžovatelka sub a) se pak na státní orgány se svými potížemi vůbec neobrátila. Pochybení žalovaného neshledal krajský soud ani ve vztahu k posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť žalovaný tuto možnost posoudil v mezích stanovených zákonem. Žalovaný postupoval v souladu s § 91 téhož zákona, když v případě stěžovatelů neshledal existenci překážek vycestování, neboť z informací o zemi původu a jejich výpovědi nelze učinit závěr, že by náleželi k osobám ohroženým skutečnostmi zakládajícími překážku vycestování.

Proti tomuto rozsudku podali stěžovatelé kasační stížnost, kterou se domáhají jeho zrušení a zároveň žádají o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Kasační stížnost odůvodňují nezákonností rozhodnutí, která spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a ve vadách řízení před žalovaným. Žalovaný i soud se nedostatečně zabýval důvody podání žádosti o azyl a především obsahovou stránkou jejich tvrzení, neopatřil si dostatek důkazů, nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nezabýval se jejich věcmi svědomitě a odpovědně. Kasační stížnost je tak podávána z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelé se domnívají, že v jejich případě byly splněny podmínky § 12 zákona o azylu a azyl jim měl být udělen. Na státní orgány Kyrgyzstánu se stěžovatelé neobraceli ze strachu o sebe a svou rodinu. Žalovaný i soud si měl dostatečně zjistit, jaké jsou národnostní poměry v dané zemi a jaká je tam situace osob jiné národnosti. Právě pro jejich ruskou národnost jim nebyla poskytnuta ochrana státních orgánů Kyrgyzstánu. Na základě toho se domnívají, že se na ně vztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Odkazuje na správní spis, zejména vlastní podání a výpovědi stěžovatelů učiněné v průběhu správního řízení. Žalovaný i krajský soud se věci zabýval odpovědně a svědomitě, skutečný stav věci byl zjištěn dostatečně a přesně, přičemž následně závěry o nemožnosti udělení azylu jsou v souladu se zákonem. Z výše uvedených důvodů navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou,

neboť stěžovatelé byli účastníky řízení, z nichž napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatelé jsou zastoupeni advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu podání lze dovodit, že stěžovatelé namítají kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., kasační stížnost je tedy přípustná.

Z obsahu správních spisů Nejvyšší správní soud zjistil následující pro věc podstatné skutečnosti: Stěžovatelka sub a) spolu se svým nezletilým synem opustila Kyrgyzstán v prosinci 2002 z důvodu nestabilní situace v zemi. Probíhaly tam masové demonstrace a lidé požadovali sesazení stávající vlády nastolení muslimského státu. Jí samotné se situace nijak nedotkla, protože byla spolu se svým synem doma. Své národnostní potíže stěžovatelka spatřuje v napadení svého manžela Kyrgyzem při společné procházce, přičemž ona následně začala krvácet (byla těhotná) a když byla převezena do nemocnice, lékař jí odmítl ošetřit. Později ale přišla mladá Kyrgyzka, kterou ošetřil okamžitě. Na tento postup lékaře si stěžovatelka sub a) nikde nestěžovala. Její manžel byl v roce 1996 pořežán nožem, ale policie jej donutila ke stažení stížnosti. V roce 2002, v průběhu těhotenství, k ní přistoupil neznámý Kyrgyz a hanlivě se vyjádřil o narození jejího dítěte. Na policii se nikdy neobrácela, neboť vycházela z negativních zkušeností svého manžela. Od roku 2001 podnikala v oblasti cestovního ruchu, firmu uzavřela v souvislosti se svým odjezdem do České republiky. Jménem svého nezletilého dítěte požádala o azyl ze stejných důvodů. Stěžovatel sub c) opustil Kyrgyzstán v srpnu 2002 z důvodu ponižování a fyzického napadání ze strany neznámých osob kyrgyzské národnosti. Potíže měl již od roku 1992, několikrát se popral se svými vrstevníky. V roce 1996 byl při oslavě narozenin napaden skupinou kyrgyzských mladíků, byl pobodán nožem a musel být ošetřen v nemocnici. Tam jej pak navštívil policista a informoval jej o zahájeném vyšetřování. Jelikož však neznal útočníky a nepamatoval si značku auta, kterým přijeli, byl policistou následně mnohokrát přesvědčován o odložení případu. Jak vyšetřování dopadlo, stěžovatel neví, neboť se o to dále nezajímal. Takto fyzicky napadán byl častěji, vždy k danému případu přijela policie a všechny aktéry odvezla na stanici, tam však policisté zbili stěžovatele. Rovněž mu bylo vyhrožováno, když se snažil prodávat na tržišti. Od roku 2001 stěžovatel pracoval pouze příležitostně, rozhodl se spolu s manželkou odjet ze země.

Součástí správního spisu je i Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 28. 1. 2000, č. j. 103029/2000 - LP, v níž je mj. uvedeno, že v Kyrgyzské republice nedocházelo a ani nedochází k diskriminaci nebo pronásledování osob ruské nebo jakékoliv jiné národnosti. Zastupitelský úřad nevylučuje případné slovní výpady, které jsou však osobního rázu. Státní úředníci se chovají stejně korektně či nekorektně bez ohledu na národnost.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Tvrzení stěžovatelů, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Nejvyšší správní soud předně přezkoumal závěry krajského soudu ohledně posouzení skutečnosti, zda byli stěžovatelé ve své vlasti pronásledováni či se takového pronásledování opodstatněně obávali z důvodů jejich rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu) a jeho pochybení neshledal. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Potíže popisované stěžovateli - tedy občasně fyzické a slovní útoky soukromých osob kyrgyzské národnosti - nejsou jevem státní mocí přímo vyvolaným, tajně podporovaným, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaným. Takový závěr přitom zcela zřetelně vyplývá z výše citované zprávy, kterou si pro posouzení situace národnostních menšin v zemi žalovaný opatřil. Jak správně konstatoval krajský soud, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, museli by stěžovatelé vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v daném případě nestalo, neboť stěžovatel sub c) si na jednání policistů nikdy nestěžoval a stěžovatelka sub a) se na ně nikdy neobrátila. V případě stěžovatelů tak nezbývá než uzavřít, že z jejich vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jejich případě jednalo o represii uskutečňovanou ze strany státu, ať již přímou, kdy stát sám by stěžovatele ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímou, o kterou by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatele před pronásledováním cíleně nechránil. Ke stejnému závěru pak Nejvyšší správní soud dospěl i ohledně posouzení existence překážek vycestování v případě stěžovatelů, neboť z jejich výpovědí ani shromážděných informací o zemi původu nelze dovodit, že by byli v případě návratu do vlasti ohroženi některou ze skutečností uvedených v § 91 zákona o azylu (ve znění účinném v době rozhodování žalovaného). Tyto námitky proto Nejvyšší správní soud neshledal opodstatněnými.

Námitky stěžovatelů ohledně porušení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu lze podřadit pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělili sami stěžovatelé. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Ani sami stěžovatelé, přestože napadají rozsah provedení dokazování, v žádném ze svých podání nenavrhují provedení dalších důkazů a neuvádějí ani případné informační zdroje, které by závěry a informace žalovaného zpochybňovaly. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující. Krajský soud proto nepochybil, když se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil.

Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelé, kteří neměli v tomto řízení úspěch, nemají právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné jemu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
člen senátu určený dle rozvrhu práce
provést jednotlivý potřebný úkon v době
překážky v práci předsedkyně senátu
JUDr. Milady Tomkové